2024/2322

10.10.2024

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2024/2322

ze dne 11. dubna 2024

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy na rozpočtový rok 2022

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy na rozpočtový rok 2022,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0103/2024),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet ([1])Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (dále jen „orgán“) na rok 2022 činil podle jeho výkazu příjmů a výdajů 68 068 551 EUR, což představuje oproti roku 2021 nárůst o 12,32 %; vzhledem k tomu, že orgán je financován z příspěvku Unie (17 301 544 EUR, což představuje 25,41 % celkového rozpočtu), z příspěvků vnitrostátních orgánů dohledu členských států (27 293 765 EUR, tj. 40,10 %) a z poplatků subjektů, které jsou předmětem dohledu (22 228 234 EUR, tj. 32,66 %);

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy za rozpočtový rok 2022 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka orgánu je spolehlivá a že uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že výsledkem úsilí v souvislosti s monitorováním rozpočtu během rozpočtového roku 2022 byla míra plnění rozpočtu ve výši 98,78 %, čímž oproti roku 2021 došlo k mírnému poklesu o 1,17 %; konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby činila 89,83 %, což oproti předcházejícímu roku představuje snížení o 0,08 %;

2. na základě stanoviska orgánu ze dne 5. července 2023, pokud jde o následná opatření přijatá v souvislosti s udělením absolutoria za plnění rozpočtu orgánu na rozpočtový rok 2021 (dále jen „stanovisko orgánu“), konstatuje, že orgán se vzhledem k rostoucí složitosti své rozpočtové struktury domnívá, že je nucen provést revizi svého modelu financování založeného na poplatcích, aby mohl vhodně a rychle reagovat na významný vývoj na finančních trzích a aby zároveň s tím mohl účinněji řídit rostoucí počet zdrojů poplatků vázaných na mandáty přímého dohledu;

Výkonnost

3. konstatuje, že orgán používá určitá opatření, jako např. klíčové ukazatele výkonnosti, k posuzování přidané hodnoty svých činností a dalších opatření ke zlepšování rozpočtového řízení; oceňuje, že pracovní program orgánu na rok 2022 byl dokončen z 90 %, přičemž většina jeho klíčových ukazatelů výkonnosti byla dosažena nebo překročena;

4. vítá reakce úřadu na geopolitické výzvy v roce 2022; v této souvislosti konstatuje, že orgán v reakci na ruskou protiprávní a nevyprovokovanou invazi na Ukrajinu zintenzivnil svou činnost v oblasti monitorování rizik a dohledu, čímž zvýšil obezřetnost při posuzování možných dopadů na finanční trhy Unie a přijímání nezbytných opatření k zajištění stability trhu a ochrany investorů; konstatuje rovněž, že v souvislosti s energetickou krizí orgán zveřejnil své posouzení na vysoké úrovni týkající se oblastí, v nichž si Komise vyžádala dodání vstupních podkladů k opatřením zaměřeným na omezení přílišné nestability a na zmírnění tlaků likvidity na nefinanční protistrany působící na trzích se zemním plynem a elektřinou, a přijal dočasná mimořádná opatření k řešení problémů, které omezení likvidity přineslo;

([1]) Úř. věst. C 38, 31.1.2023, s. 84.

5. konstatuje, že v roce 2022 se strategické priority orgánu zaměřily na tři průřezová témata, konkrétně na podporu rozvoje zdravých kapitálových trhů, podporu udržitelného financování a inovací a na posilování inovací a digitalizace; oceňuje, že orgán tyto priority v roce 2022 splnil prostřednictvím řady opatření, jako například tím, že Komisi poskytl technické informace o aspektech ochrany investorů v rámci přezkumu směrnice MiFID II a nařízení MiFIR a v souvislosti s aktem o kotování, zveřejnil plán orgánu pro udržitelné financování na období 2022–2024 a vydal varování investorům a příslušným vnitrostátním orgánům ohledně rizik kryptoaktiv;

6. oceňuje úspěchy, jichž orgán dosáhl v roce 2022 – který byl významný z hlediska sbližování dohledu –, zejména společná opatření v oblasti dohledu, tři velká vzájemná hodnocení, která proběhla vedle povinného každoročního vzájemného hodnocení ústředních protistran, včetně hodnocení, v jehož rámci byla podrobně popsána opatření přijatá vnitrostátními příslušnými orgány v souvislosti s relokacemi, k nimž došlo po vystoupení Spojeného království z Unie, a první doporučení, která orgán vydal vnitrostátnímu příslušnému orgánu podle článku 16 svého zřizovacího nařízení za účelem strukturálního zpřísnění postupu vnitrostátních příslušných orgánů v oblasti dohledu a posílení jejich kapacit v této oblasti;

7. bere na vědomí, že orgán v roce 2022 zveřejnil zprávu o evropském trhu s emisními povolenkami a deriváty, která obsahuje řadu politických doporučení, jak zlepšit transparentnost trhu a jeho monitorování, koordinoval vůbec první projekt fiktivních nákupů, kterého se účastnila celá řada vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž, a zahájil svou novou strategii na období 2023–2028;

Efektivita a zisky

8. konstatuje, že orgán nadále usiluje o zvýšení efektivity a posílení součinnosti v oblastech svého působení; v této souvislosti konstatuje, že orgán provedl hodnocení svého ročního pracovního programu, aby efektivním rozdělováním zdrojů v reakci na vnější faktory (např. na ruskou invazi na Ukrajinu) zvýšil svoji účinnost, a to i s ohledem na legislativní návrhy týkající se jednotného evropského přístupového bodu, které původně nebyly v ročním pracovním programu orgánu na rok 2022 plánovány; oceňuje, že orgán v rámci své strategie účinnosti nadále sdílí účetního s Evropským orgánem pro bankovnictví;

9. poukazuje na některá vnitřní opatření, která byla provedena s cílem dosáhnout zvýšení efektivity a součinnosti, jako je celková vnitřní reorganizace, která orgánu umožnila převzít nové mandáty a úkoly, aniž by bylo zapotřebí dodatečných zdrojů, další optimalizace zdrojů pro zadávání veřejných zakázek širším uplatňováním interinstitucionálnějších postupů a organizováním meziagenturního zadávání veřejných zakázek, jakož i zjednodušení postupů v oblasti rozpočtového řízení a investic do audiokonferencí, videokonferencí a hlasovacích nástrojů vytvořených během pandemie, které umožňují práci na dálku; bere rovněž na vědomí, že orgán do budoucna plánuje pro své zaměstnance méně pracovních cest a naopak více schůzí na dálku, čímž se zvýší jeho flexibilita a sníží náklady;

10. bere na vědomí, že všechny administrativní a podpůrné funkce orgánu, zejména řízení lidských zdrojů, etické zásady, finance, zadávání veřejných zakázek a správa zařízení, jsou již několik let digitalizovány, čímž se naplňuje politika nulové spotřeby papíru; konstatuje, že v roce 2022 orgán převedl svou infrastrukturu informačních a komunikačních technologií do veřejného cloudu, což by s rozšiřováním kapacity systémů mělo přinést úspory; vítá skutečnost, že ve čtvrtém čtvrtletí roku 2022 zahájil orgán proces integrace nástroje pro řízení veřejných zakázek;

Personální politika

11. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2022 byl plán pracovních míst proveden z 87,60 %, neboť bylo jmenováno 219 z 243 dočasných zaměstnanců schválených na základě rozpočtu Unie (ve srovnání s 250 pracovními místy schválenými v roce 2021); dále konstatuje, že v roce 2022 pro orgán pracovalo 91 smluvních zaměstnanců a 12 vyslaných národních odborníků;

12. konstatuje, že v roce 2022 se celkový počet zaměstnanců ve srovnání s rokem 2021 celkově zvýšil o 45 %; konstatuje rovněž, že z hlediska zeměpisné vyváženosti bylo mezi zaměstnanci orgánu (dočasní zaměstnanci, smluvní zaměstnanci a vyslaní národní odborníci) na konci roku 2022 zastoupeno 24 různých státních příslušností Unie; připomíná, že je důležité zajistit vyvážené zeměpisné zastoupení ve vedení orgánu i celkově mezi jeho zaměstnanci;

13. vítá skutečnost, že orgán se blíží dosažení vyváženého zastoupení žen a mužů na úrovni vedení a zaměstnanců; bere na vědomí genderové složení nejvyššího a středního vedení orgánu, v nichž 16 ze 30 členů tvoří ženy (53 %); bere na vědomí genderové složení správní rady orgánu, v němž tvoří čtyři ze sedmi členů ženy (57 %); dále bere na vědomí genderové zastoupení v rámci všech zaměstnanců orgánu, mezi nimiž je z 322 pracovníků 175 mužů (54 %);

14. oceňuje, že orgán přijal politiku na ochranu důstojnosti osob a předcházení psychickému a sexuálnímu obtěžování; oceňuje, že v roce 2022 nebyly ohlášeny, vyšetřovány ani soudně projednávány žádné případy obtěžování; oceňuje rovněž, že orgán má v plánu podílet se na vypracování „politiky rozmanitosti a začleňování“;

Veřejné zakázky

15. konstatuje, že orgán v roce 2022 uspořádal 14 zadávacích řízení, z nichž tři byly otevřené nabídky v oblasti IT v celkové hodnotě 99,4 milionu EUR;

16. na základě zprávy Účetního dvora o ověření roční účetní závěrky orgánu za rozpočtový rok 2021 poukazuje na připomínku týkající se rozhodnutí orgánu zahájit jednací řízení bez jeho předchozího zveřejnění, což je v rozporu s bodem 3.1 přílohy I finančního nařízení ([2]); na základě stanoviska orgánu konstatuje, že neuveřejnění tohoto rozhodnutí ex ante bylo odůvodněno specifickým rozsahem veřejné zakázky a řádně zdokumentováno ex post s tím, že byla přijata veškerá nezbytná opatření, která do budoucna zabrání opakování podobné situace;

17. upozorňuje na poznámku IV. 1 k roční účetní závěrce orgánu za rok 2022, která poukazuje na nejistotu ohledně výsledku soudního řízení („UniSystems Luxembourg a Unisystems Systimata plioforikis proti ESMA“) ve vztahu k rozhodnutí v rámci společného zadávacího řízení, které žadatel napadl u Tribunálu Evropské unie;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

18. konstatuje, že orgán v roce 2022 revidoval politiku střetu zájmů pro externí pracovníky, která se vztahuje na zaměstnance, vyslané národní odborníky a stážisty; oceňuje, že orgán přijal několik opatření ke zvýšení informovanosti o střetu zájmů a etických pravidlech, jako bylo mimo jiné pořádání úvodních školení pro nově příchozí, a že zorganizoval školení pro všechny zaměstnance, na kterých je informoval o nejdůležitějších faktech a číslech v oblasti etiky, podrobně je seznámil s používáním finančních nástrojů a sdělil jim své priority na rok 2022;

19. konstatuje, že na základě každoročních prohlášení o střetu zájmů, která orgán v roce 2022 posoudil, nebyly vzneseny žádné pochybnosti týkající se možného střetu zájmů; konstatuje, že kromě těchto každoročních prohlášení orgán v roce 2022 přezkoumal a posoudil značný počet žádostí a prohlášení zaměstnanců, zejména 54 prohlášení v rámci výběrových řízení, 13 prohlášení o výdělečné činnosti manžela nebo manželky, 41 žádostí o mimopracovní činnost, 21 žádostí o zveřejnění nebo projev, 23 žádostí o používání finančních nástrojů, 10 žádostí o schválení činnosti v době pracovního volna z osobních důvodů, 10 prohlášení o zamýšlené činnosti po odchodu z orgánu; v této souvislosti konstatuje, že většina prohlášení žádné obavy ohledně střetu zájmů nevyvolala, pouze ve dvou případech byla doporučena změna složení výběrové komise a v jednom případě byla vůči vedoucímu pracovníkovi, který z orgánu odchází, uplatněna ochranná opatření, jako je zamezení přístupu k důvěrným informacím a dočasný (jednoletý) zákaz lobbování ve styku se zaměstnanci;

20. vítá skutečnost, že orgán zveřejňuje životopisy a prohlášení o zájmech členů správní rady a vedoucích pracovníků; vítá transparentnost, s jakou orgán informuje o setkáních svých zaměstnanců s externími zúčastněnými stranami a zveřejňuje tyto informace na svých internetových stránkách;

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

21. poukazuje na připomínku uvedenou ve zprávě Účetního dvora o ověření roční účetní závěrky orgánu za rozpočtový rok 2021 týkající se nedostatků zjištěných v systémech řízení a kontroly orgánu v oblasti střetu zájmů; v této souvislosti bere na vědomí, že etická komise orgánu začala v roce 2022 systematicky shromažďovat prohlášení o zájmech od hodnotitelů vedoucích pracovníků s cílem zajistit, aby v rámci procesu hodnocení těchto pracovníků orgánu byla jakákoli rizika střetu zájmů vyloučena; připomíná také, že rada orgánů dohledu přijala pozměněnou politiku v oblasti střetu zájmů, v jejímž rámci byl stanoven výslovný požadavek, aby osoby nacházející se ve střetu zájmů, tj. členové rady, náhradníci nebo koordinátoři vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž, opustili před projednáváním příslušného bodu místnost a zdrželi se písemným postupem hlasování; oceňuje orgán za to, že se touto připomínkou Účetního dvora zabýval a že tato připomínka je díky tomu nyní považována za uzavřenou;

Vnitřní kontrola

22. vítá každoroční hodnocení systému orgánu pro vnitřní kontrolu a jeho závěr, že tento systém existuje a řádně funguje; konstatuje, že orgán prováděl měření 77 ukazatelů interní kontroly, které zahrnovaly všechny zásady interní kontroly, a odhalil 42 nedostatků, z nichž většinu tvořily méně významné či mírné nedostatky a žádný z nich nezpochybnil existenci ani řádné fungování zásad interní kontroly; konstatuje, že možnosti zlepšení vidí orgán především v oblasti kontrolního prostředí, kontrolní činnosti a informačních a komunikačních složek;

23. konstatuje, že v orgánu probíhal v roce 2022 audit Útvaru interního auditu Komise, který se týkal rámce pro správu údajů, a uznává úspěchy dosažené při jeho vytváření i pokračující úsilí o definování soudržnější vize činností v oblasti správy údajů; konstatuje nicméně, že Útvar interního auditu zjistil některé koncepční nedostatky i nedostatky v týkající se účelnosti a účinnosti fungování systémů vnitřní kontroly, které byly pro účely procesů správy údajů zřízeny, a vydal pět doporučení, z nichž dvě jsou velmi důležitá; vyzývá orgán, aby se těmito nedostatky zabýval a podal orgánu příslušnému k udělení absolutoria zprávu o pokroku dosaženém v tomto ohledu;

24. konstatuje, že orgán na základě svého každoročního posouzení organizačních rizik zjistil v roce 2022 rizika, jako je zvýšená citlivost a volatilita trhů, která může mít vliv na finanční stabilitu, vytvořit riziko pro investory a zvýšit riziko dohledu, který tento orgán vykonává, riziko nedostatku zdrojů nebo odborných znalostí v určitých oblastech potřebných k tomu, aby se orgán přizpůsobil novým výzvám a riziku kybernetického útoku, který by mohl mít negativní dopad na bezpečnost informačních systémů; vyzývá orgán, aby přijal veškerá opatření nezbytná ke zmírnění těchto rizik;

Další připomínky

25. oceňuje, že orgán získal oficiální uznání za svůj systém environmentálního řízení v rámci systému EMAS (systém EU pro environmentální řízení a audit) a za to, že v roce 2022 získal registraci EMAS; oceňuje rovněž závazek úřadu podporovat ekologické požadavky a začleňovat je v co největší míře do svých zadávacích řízení; na základě zprávy Účetního dvora s uspokojením konstatuje, že orgán patří mezi agentury, které vydávají výroční environmentální prohlášení;

26. konstatuje, že v roce 2022 vydal orgán společně s ostatními evropskými orgány dohledu varování spotřebitelům v souvislosti s vysoce rizikovými a spekulativními činnostmi spojenými s mnoha kryptoaktivy;

27. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 11. dubna 2024 ([3]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([3]) Přijaté texty, P9_TA(2024)0280.